

P R A V I L N I K
O ZAŠTITI NA RADU U USTAVNOM SUDU
REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, studeni 2022.

Na temelju članka 19. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“ broj 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18.) i članka 17. stavka 2. točke 1. Poslovnika Ustavnog suda Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 181/03., 16/06., 30/08., 123/09., 63/10., 121/10., 19/13., 37/14., 83/14. - pročišćeni tekst i 2/15.), a vezano uz Procjenu rizika, revizija 0, broj: RN 11/168-16, svibanj 2016. i Aktualizaciju procjene rizika, Revizija 1, broj: 11/194-19, svibanj 2019., dana 30. studenoga 2022. godine, donosim

P R A V I L N I K

O ZAŠTITI NA RADU U USTAVNOM SUDU REPUBLIKE HRVATSKE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) sukladno djelatnosti, sustavu organizacije rada, radnih procesa, sredstvima rada, broju zaposlenih, a na temelju izvršene Procjene rizika, revizija 0, broj: RN 11/168-16, svibanj 2016. i Aktualizacije procjene rizika, Revizija 1, broj: 11/194-19, svibanj 2019., utvrđuje se organizacija zaštite na radu, pravila zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti radnika u dijelu u kojem ta pitanja nisu uređena Zakonom o zaštiti na radu i propisima donesenim na temelju istog.

Izrazi koji se koriste u ovome Pravilniku, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na korišteni rod obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.

Ovaj Pravilnik utvrđuje subjekte, njihova prava, obveze i odgovornosti glede provedbe zaštite na radu, kao i sustav pravila čijom se primjenom postiže sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, drugih bolesti u svezi s radom te zaštita radnog okoliša u Ustavnom sudu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustavni sud).

Članak 3.

U smislu ovoga Pravilnika:

- "radnici" su fizičke osobe koje u radnom odnosu obavljaju poslove za Ustavni sud, ustavnosudski službenici i namještenici te državni dužnosnici Ustavnog suda,
- "osoba na radu" je fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod Ustavnog suda, ali za njega obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (redoviti student, redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu, osoba na stručnom osposobljavanju za rad, osoba na sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova, osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s posebnim propisom).

Članak 4.

U smislu ovoga Pravilnika mjesto rada je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za Ustavni sud, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju Ustavni sud koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom.

Članak 5.

Zaštita na radu obuhvaća sustav pravila koja se primjenjuju na temelju Zakona o zaštiti na radu i drugim propisima, a to su:

1. pravila pri projektiranju i izradi sredstava rada,
2. pravila pri uporabi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
3. pravila koja se odnose na radnike te prilagodbu procesa rada njihovom spolu, dobi, fizičkim, tjelesnim i psihičkim sposobnostima,
4. načini i postupci osposobljavanja i obavješćivanja radnika sa svrhom postizanja odgovarajuće razine zaštite na radu,
5. načini i postupci suradnje Ustavnog suda, radnika i njihovih predstavnika i udruga te državnih ustanova i tijela nadležnih za zaštitu na radu,
6. zabrana stavljanja radnika u nepovoljniji položaj zbog aktivnosti poduzetih radi zaštite na radu,
7. ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja čimbenika rizika i njihovih štetnih posljedica.

Članak 6.

Zaštita na radu kao sustavno organizirano djelovanje sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje Ustavni sud ostvaruje primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu u skladu s općim načelima prevencije.

Ustavni sud je obvezan provoditi zaštitu na radu na temelju sljedećih općih načela prevencije:

1. izbjegavanje rizika,
2. procjenjivanje rizika,
3. sprječavanje rizika na njihovom izvoru,
4. prilagođavanja rada radnicima u vezi s oblikovanjem mjesta rada, izborom radne opreme te načinom rada i radnim postupcima radi ublažavanja jednoličnog rada, rada s nametnutim ritmom, rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalih napora s ciljem smanjenja njihovog štetnog učinka na zdravlje,
5. prilagođavanja tehničkom napretku,
6. zamjene opasnog neopasnim ili manje opasnim,
7. razvoja dosljedne sveobuhvatne politike prevencije povezivanjem tehnologije organizacije rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša,
8. davanja prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
9. odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje radnika,
10. besplatnosti prevencije, odnosno mjera zaštite na radu za radnike.

Članak 7.

Prvenstvo primjene imaju osnovna pravila zaštite na radu kojima se opasnosti na sredstvima rada uklanjaju ili u najvećoj mjeri umanjuju.

Osnovna pravila zaštite na radu podrazumijevaju:

- zaštitu od mehaničkih opasnosti,
- zaštitu od udara električne struje,
- sprječavanje nastanka požara i eksplozije,
- osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine,
- osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora,
- osiguranje potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba,
- osiguranje čistoće,

- osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka,
- osiguranje propisane rasvjete,
- zaštitu od buke i vibracija,
- zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja,
- zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih djelovanja,
- zaštitu od prekomjernih napora,
- zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja,
- osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu.

Članak 8.

Posebna pravila zaštite na radu odnose se na radnike i na način obavljanja radnog postupka, a primjenjuju se kada se osnovnim pravilima ne može u potpunosti (ili najvećoj mjeri) ukloniti opasnosti.

Posebna pravila zaštite na radu sadrže:

- zahtjeve glede dobi, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog stanja, tjelesnog stanja, psiho-fizioloških i psihičkih sposobnosti, kojima radnici moraju udovoljavati pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada,
- organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora,
- načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme,
- posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, opasnim kemikalijama, odnosno biološkim štetnostima,
- postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa,
- uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno glede trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom,
- postupcima s ozlijeđenim ili oboljelim radnikom do pružanja hitne medicinske pomoći, odnosno do prijma u zdravstvenu ustanovu.

Članak 9.

Ako u pravnom poretku Republike Hrvatske nisu na snazi pravna pravila zaštite na radu koja bi Ustavni sud trebao primijeniti radi sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, primjenjivat će priznata pravila zaštite na radu koja podrazumijevaju norme, pravila struke ili u praksi provjerene načine, pomoću kojih se otklanjaju ili smanjuju rizici na radu i kojima se sprječava nastanak ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih štetnih posljedica za radnike.

Članak 10.

Primjena pravila zaštite na radu i s njima povezanih mjera zdravstvene zaštite ne smije povlačiti nikakve troškove za radnike.

Članak 11.

Troškove provođenja zaštite na radu snosi Ustavni sud, odnosno njezino provođenje ne smije teretiti radnika.

II. UREĐIVANJE I PROVEDBA ZAŠTITE NA RADU

Članak 12.

Ustavni sud je dužan organizirati poslove zaštite na radu u skladu s odredbama zakona, propisa i pravila zaštite na radu, osigurati njihovo redovito izvršavanje na način da se svakom radniku omogući obavljanje poslova normalnom pažnjom u uvjetima za siguran rad.

Za organiziranje i provedbu zaštite na radu odgovoran je predsjednik Ustavnog suda.

Brigu o provođenju zaštite na radu i o izvršavanju obveza iz zaštite na radu u Ustavnom sudu preuzimaju glavni tajnik Ustavnog suda, druge osobe s posebnim ovlastima i ostali radnici, svaki u svom djelokrugu rada, a u skladu s propisima iz zaštite na radu, odredbama drugih akata Ustavnog suda i odredbama ovoga Pravilnika.

Procjena rizika

Članak 13.

Ustavni sud je obavezan imati procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku, koja odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom.

Procjena rizika mora biti dostupna svim radnicima.

Ustavni sud i njegovi ovlaštenici za zaštitu na radu su obvezni na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu.

Ustavni sud je obavezan radnike i njihove predstavnike uključiti u postupak procjene rizika na način propisan Zakonom o zaštiti na radu.

Ovlaštenik Ustavnog suda za zaštitu na radu

Članak 14.

Ustavni sud može obavljanje poslova zaštite na radu prenijeti na ovlaštenika Ustavnog suda za zaštitu na radu (u daljnjem tekstu: ovlaštenik Ustavnog suda) u okviru njegovog djelokruga rada.

Ovlaštenje iz stavka 1. ovog članka prenosi se u pisanom obliku, odlukom predsjednika ili glavnog tajnika Ustavnog suda.

Ustavni sud je dužan prethodno provesti osposobljavanje ovlaštenika za obavljanje poslova zaštite na radu.

Obveze ovlaštenika Ustavnog suda za provođenje zaštite na radu su:

- 1) radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopusti rad bez nadzora osposobljenog radnika,
- 2) radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopusti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada,
- 3) posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati,
- 4) isključi iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna, odnosno sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika,

- 5) u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osigura evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu te svakog slučaja postupanja radnika za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje,
- 6) nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama Ustavnog suda, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu,
- 7) radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno točki 6. ovoga stavka,
- 8) osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu,
- 9) osigura da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada.

Stručnjak za zaštitu na radu

Članak 15.

U Ustavnom sudu poslove zaštite na radu mora obavljati stručnjak zaštite na radu, u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika.

Članak 16.

Obveze stručnjaka zaštite na radu su:

- stručna pomoć Ustavnom sudu i ovlašteniku Ustavnog suda, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu,
- sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika,
- unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom,
- prikupljanje i analiziranje podataka u vezi s nezgodama, ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješća za potrebe Ustavnog suda,
- suradnja s tijelima nadležnima za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavodom za unapređivanje zaštite na radu, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada,
- osposobljavanje radnika i ovlaštenika Ustavnog suda za rad na siguran način,
- osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom djelovanju,
- suradnja s Ustavnim sudom prilikom projektiranja, građenja i rekonstrukcije građevina namijenjenih za rad, nabave nove radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija,
- sudjelovanje u primjeni međunarodnih certifikacijskih normi za upravljanje zaštitom na radu, kvalitetom, rizicima, društvenom odgovornošću u poslovanju i sl.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu

Članak 17.

Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu obavlja se u skladu s odredbama Zakona o radu kojima su uređena pitanja radničkog vijeća i članka 70. Zakona o zaštiti na radu.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima sljedeća prava i obveze:

1. podnositi Ustavnom sudu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu,

2. zahtijevati od Ustavnog suda da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika,
3. podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu,
4. sudjelovati s Ustavnim sudom u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati Ustavni sud i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu,
5. biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu,
6. izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju Ustavnog suda iz zaštite na radu,
7. primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi Ustavnom sudu ili njegovom ovlašteniku,
8. izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika,
9. prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor,
10. pozvati nadležnog inspektora, kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a Ustavni sud propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu,
11. osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu,
12. stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad,
13. staviti prigovor na inspekcijski nalaz,
14. svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu,
15. obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

Ustavni sud je obavezan osigurati povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti, davati mu sve potrebne obavijesti i omogućiti mu uvid u sve propise i isprave iz zaštite na radu te mu ne smije, tijekom obnašanja dužnosti, bez pristanka sindikalnog povjerenika koji ima prava i obveze radničkog vijeća, dati otkaz, niti ga na drugi način staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike.

Odbor za zaštitu na radu

Članak 18.

Ustavni sud zapošljava 50 i više radnika te ima obvezu osnivanja Odbora za zaštitu na radu (u daljnjem tekstu: Odbor) kao svoje savjetodavno tijelo za unapređivanje zaštite na radu.

Članak 19.

Članove Odbora imenuje predsjednik ili glavni tajnik Ustavnog suda.

Odbor čine: ovlaštenik Ustavnog suda, stručnjak zaštite na radu, povjerenik radnika za zaštitu na radu i specijalist medicine rada.

Članak 20.

Predsjednik Odbora je ovlaštenik Ustavnog suda.

Odbor se sastaje najmanje jedanput u šest mjeseci i o svojem radu vodi zapisnik.

Iznimno Ustavni sud mora sazvati sjednicu Odbora u roku dva radna dana od nastanka događaja iz članka 34. stavka 8. Zakona o zaštiti na radu.

Članak 21.

Odbor planira i nadzire, a u svrhu stalnog unapređivanja zaštite na radu:

1. primjenu pravila zaštite na radu kod Ustavnog suda,
2. organizaciju obavljanja poslova zaštite na radu,
3. obavješćivanje i osposobljavanje u vezi sa zaštitom na radu,
4. prevenciju rizika na radu i u vezi s radom te njezine učinke na zdravlje i sigurnost radnika.

Obveze i prava radnika

Članak 22.

Svaki radnik u vezi sa zaštitom na radu ima slijedeće obaveze:

- 1) pridržavati se odredbi zakona, propisa i pravila zaštite na radu,
- 2) osposobljavati se za rad na siguran način na svojem radnom mjestu,
- 3) postupati po uputama osobe pod čijim nadzorom obavlja poslove na koje je raspoređen dok se ne utvrdi da je osposobljen za rad na siguran način,
- 4) odazvati se na periodične, redovite i kontrolne zdravstvene preglede ako je raspoređen na poslove s posebnim uvjetima rada,
- 5) prije rasporeda i tijekom obavljanja poslova s posebnim uvjetima rada dužan je obavijestiti liječnika o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućava ili ometa u izvršavanju povjerenih poslova ili ugrožava sigurnost i zdravlje drugih osoba,
- 6) radne postupke izvoditi dužnom pažnjom u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme i radnih stvari,
- 7) koristiti se propisanom osobnom zaštitnom opremom i održavati je čistom i ispravnom,
- 8) izvjestiti neposredno nadređenog radnika o svakoj činjenici za koju opravdano smatra da predstavlja neposrednu opasnost za sigurnost i zdravlje kao i o bilo kojem nedostatku u sustavu zaštite na radu,
- 9) na nalog predsjednika ili glavnog tajnika Ustavnog suda omogućiti provjeru je li pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti,
- 10) napustiti radno mjesto na zahtjev neposredno nadređenog radnika u slučajevima kada je zbog povrede obveza iz zaštite na radu to obvezno,
- 11) prijaviti neposredno nadređenom radniku svaku ozljedu i nezgodu s opisom okolnosti koje su joj prethodile,
- 12) sudjelovati u organiziranim vježbama evakuacije i spašavanja, a u slučaju iznenadnog događaja u svemu postupati prema uputama osobe određene za provođenje evakuacije i spašavanja,
- 13) izvršavati i sve druge odluke i naloge neposredno nadređenog radnika u vezi sa zaštitom na radu.

Članak 23.

Radnici su odgovorni ako krše ili se na drugi način ne pridržavaju odredaba propisa iz zaštite na radu i ovoga Pravilnika.

Radnik je obavezan surađivati s Ustavnim sudom, ovlaštenikom Ustavnog suda, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu.

Osposobljavanje za rad na siguran način

Članak 24.

Ustavni sud je obavezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način, i to: prije početka rada, kod promjena u radnom postupku, kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene, kod uvođenja nove tehnologije, kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno novo radno mjesto, kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Članak 25.

Osposobljavanje za rad na siguran način izvodi se na temelju programa osposobljavanja, čiji sadržaj ovisi o procjeni rizika.

Program osposobljavanja za rad na siguran način u Ustavnom sudu sastoji se od teoretskog dijela, a provodi se putem testova.

O provedenom osposobljavanju radnika sastavlja se zapisnik.

Članak 26.

Radnik koji nije osposobljen za rad na siguran način ovlaštenik Ustavnog suda mora osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za poslove koje se radnik osposobljava, a ne dulje od 60 dana.

Članak 27.

Osposobljavanje za rad na siguran način može izvoditi sam Ustavni sud ili povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje tih poslova.

Obavješćivanje i savjetovanje

Članak 28.

Ustavni sud je obavezan obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu, ovlaštenika Ustavnog suda i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika, a osobito o: rizicima vezanim za mjesto rada i narav ili vrstu poslova, o mogućem oštećenju zdravlja te o zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u svakom radnom postupku, mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja radnika te o radnicima koji ih provode.

Ustavni sud je obavezan istaknuti na mjestima rada pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnostima na radu i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.

Ustavni sud je obavezan stručnjaku zaštite na radu, ovlašteniku Ustavnog suda i povjereniku radnika za zaštitu na radu učiniti dostupnom odgovarajuću dokumentaciju, a osobito: procjenu rizika i popis mjera koje se provode u svrhu uklanjanja ili smanjenja procijenjenih rizika, evidencije i isprave, koje je obavezan voditi i čuvati u skladu s odredbama članka 61. stavka 1. i 2. Zakona o zaštiti na radu, upravne mjere koje je naredio nadležni inspektor.

U slučaju svake smrtne ili teške ozljede na radu, Ustavni sud je obavezan pozvati na očevid na mjestima rada povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Ustavni sud je obavezan pravodobno dati radniku upute o postupanju u slučaju nastanka neposrednog rizika za život i zdravlje, kojemu je ili bi mogao biti izložen, kao i o mogućim mjerama koje je u tom slučaju potrebno poduzeti radi sprječavanja ili smanjivanja rizika.

Ustavni sud je obavezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika o svim pitanima iz područja zaštite na radu.

Članak 29.

Ustavni sud je obavezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove. Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, Ustavni sud je obavezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 30.

Poslovi s posebnim uvjetima rada (utvrđeni procjenom rizika), jesu poslovi koje mogu obavljati radnici koji osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju propisane posebne uvjete koji se odnose na dob, stručnu osposobljenost, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost.

Članak 31.

Na poslove s posebnim uvjetima rada može se rasporediti samo radnik za kojeg je prethodno na propisani način utvrđeno da ispunjava postavljene uvjete i na tim poslovima smije raditi samo dok te uvjete ispunjava.

Članak 32.

U uputnici kojom se radnik upućuje na pregled, stručnjak zaštite na radu mora popuniti podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu njegove radne sposobnosti za obavljanje tih poslova i mogućeg utjecaja štetnosti s mjesta rada na zdravlje radnika.

Članak 33.

Ustavni sud je obavezan radnika koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ponovno uputiti na pregled prije isteka roka utvrđenog propisom iz članka 36. stavka 6. Zakona o zaštiti na radu ili kada to ocijeni specijalist medicine rada.

Ustavni sud ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako ga ponovno ne uputi na pregled u roku u kojem je to bio obavezan učiniti ili ako radnik odbije pristupiti pregledu na koji ga je uputio.

Isprave o zdravstvenim pregledima radnika te evidenciju o rokovima ponovnih pregleda vodi stručnjak zaštite na radu.

Zaštita posebno osjetljivih skupina radnika

Članak 34.

Posebno osjetljive skupine kojima je Ustavni sud obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu su maloljetni radnici, trudne radnice, radnice koje su nedavno rodile, radnice koje doje, radnici oboljeli od profesionalne bolesti te radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.

Radi provedbe posebne zaštite na radu, Ustavni sud je obavezan u procjeni rizika naznačiti poslove koji su potencijalno rizični za posebno osjetljive skupine radnika iz stavka 1. ovoga članka.

Sredstva rada, osobna zaštitna oprema i mjesta rada

Članak 35.

Ustavni sud je obavezan osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu s pravilima zaštite na radu.

Ustavni sud je obvezan prestati s radom u građevini namijenjenima za rad na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 36.

Ustavni sud je obvezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

Ustavni sud je obvezan isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika.

Ukoliko osnovnim pravilima i organizacijskim mjerama zaštite na radu nije moguće otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti rizike za sigurnost i zdravlje radnika, Ustavni sud je obvezan osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i osigurati da je radnici koriste na propisani način pri obavljanju poslova.

Članak 37.

Ustavni sud je dužan voditi evidenciju o zaduživanju radnika osobnom zaštitnom opremom.

Opasne kemikalije

Članak 38.

Popis opasnih kemikalija utvrđen je procjenom rizika.

Evidenciju o korištenju pojedine vrste opasnih kemikalija vodi ovlaštenik Ustavnog suda (za organizacijsku cjelinu gdje se ista i koristi).

Ustavni sud je dužan prilikom nabave opasne radne tvari osigurati sigurnosno-tehnički list, na hrvatskom jeziku.

Članak 39.

Ovlaštenik Ustavnog suda brine da se pri korištenju kemikalija poštuju zahtjevi važećih pravilnika koji uređuju opisano područje (korištenje, označavanje, skladištenje, mjere zaštite na radu, mjere zaštite od požara, izvedba opće i lokalne ventilacije, oznake opasnosti s uputama za postupanje pri ozljeđivanju i dr.) te ostali zahtjevi navedeni u sigurnosno-tehničkom listu svake pojedine kemikalije koja se koristi pri radu.

Radni okoliš

Članak 40.

Ustavni sud je obvezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, u skladu s mjerodavnim zakonom, provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti.

Ustavni sud je obvezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

1. radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka,
2. u radnom postupku nastaje prašina,
3. u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije,
4. pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije,
5. pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima,
6. su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere,
7. je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

Ispitivanja navedena u stavku 2. ovoga članka obavljaju se svake tri godine.
Obveza ispitivanja postoji i nakon svake promjene u radnom okolišu koja ima utjecaja na stanje utvrđeno prethodnim ispitivanjem.

Stres na radu ili u vezi s radom

Članak 41.

Ustavni sud je obavezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, Ustavni sud je obavezan posebnu pozornost usmjeriti na:

- organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.),
- radne uvjete i okolinu (izloženost radnika nasilnom ponašanju; buka, vrućina, hladnoća, izloženost opasnim kemikalijama i dr.),
- komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.),
- subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.).

Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama Ustavnog suda za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.

Radnici i njihovi predstavnici imaju obvezu surađivati s Ustavnim sudom radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

Zaštita od požara, evakuacija i spašavanje

Članak 42.

Ustavni sud je obavezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s posebnim propisima.

Članak 43.

Ustavni sud je obavezan broj radnika iz članka 42. ovoga Pravilnika, njihovu osposobljenost i potrebnu opremu, utvrditi i osigurati u skladu s propisima koji uređuju zaštitu od požara i spašavanje, ovisno o naravi procesa rada, veličini poslodavca te ukupnom broju radnika.

Ustavni sud je u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje radnika obavezan:

- a. odmah ih obavijestiti o nastalom riziku kojemu jesu ili bi mogli biti izloženi, kao i o mjerama koje jesu ili bi trebale biti provedene, kako bi se spriječio ili umanjio rizik za život i zdravlje;
- b. poduzeti radnje i dati upute o prestanku rada, odnosno napuštanju mjesta rada i upućivanju na sigurno mjesto;
- c. organizirati nastavak rada tek nakon otklanjanja rizika.

Članak 44.

S planom evakuacije i spašavanja moraju biti upoznati svi radnici, a praktična vježba evakuacije i spašavanja po tom planu provodi se najmanje jednom u dvije godine.

Članak 45.

Ustavni sud je obavezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili.

Članak 46.

Evakuacijom i spašavanjem rukovodi voditelj evakuacije i spašavanja u suradnji s ostalim rukovoditeljima.

Osobama određenim za provođenje evakuacije i spašavanja mora se na raspolaganje staviti potrebna oprema.

Pružanje prve pomoći i medicinska pomoć

Članak 47.

Ustavni sud je obavezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obavezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

U radnim prostorijama u kojima istovremeno radi dva do 50 radnika najmanje jedan od njih mora biti osposobljen za pružanje prve pomoći te još po jedan do svakih sljedećih 50 radnika.

Radniku osposobljenom za pružanje prve pomoći Ustavni sud je dužan u pisanom obliku dati odluku o imenovanju za pružanje prve pomoći, a istome mora biti stavljena na raspolaganje propisana oprema.

Svi ostali radnici moraju biti obaviješteni o imenovanim i osposobljenim radnicima za pružanje prve pomoći.

Za pravovremeno popunjavanje i uredno vođenje ormarića s potrebnim sanitetskim materijalom zadužen je Ustavni sud.

Zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i drugih sredstava ovisnosti

Članak 48.

Zabranjeno je pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, elektroničkih cigareta i biljnih proizvoda za pušenje u svim radnim prostorijama i prostorima.

Ustavni sud će detaljnije urediti zabranu pušenja u prostorijama i prostorima Ustavnog suda posebnom odlukom.

Članak 49.

Zabranjeno je pijenje i konzumacija alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti prije i tijekom rada kao i njihovo unošenje u radne prostorije i prostore.

Ustavni sud područje zabrane konzumiranja alkohola i drugih sredstava ovisnosti detaljno će urediti Pravilnikom o postupku testiranja na alkohol i druga sredstva ovisnosti.

Evidencije, isprave i obavijesti

Članak 50.

Ustavni sud je obavezan voditi evidencije, čuvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu s Zakonom o zaštiti na radu i drugim propisima o zaštiti na radu.

Osim evidencija iz stavka 1. ovoga članka, Ustavni sud je obavezan voditi evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Ustavni sud je obavezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

- sigurnosne znakove,
- znakove za evakuaciju i spašavanje,
- upute i oznake za rukovanje radnom opremom,
- upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

Radniku moraju biti dostupni:

1. procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju,
2. upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju,
3. pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način,
4. pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada,
5. zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

Članak 51.

Stručnjak zaštite na radu dužan je voditi evidencije o:

- radnicima osposobljenim za rad na siguran način,
- radnicima raspoređenima na poslove s posebnim uvjetima rada i rokovima ponovnih pregleda,
- o radnicima osposobljenima za pružanje prve pomoći radnicima na radu,
- o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu,
- o pregledima i rokovima pregleda sredstava rada,
- o pregledima čimbenika radnog okoliša.

Dužnosti prema tijelima nadzora

Članak 52.

Ustavni sud je obavezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem obavlja rad.

Ustavni sud je obavezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici.

Obavijest iz stavka 1. i 2. ovoga članka poslodavac je obavezan dostaviti odmah po nastanku ozljede.

Smatra se da je poslodavac ispunio obvezu iz stavka 3. ovoga članka ako je nakon isključenja izvora ozljede, pružanja prve pomoći ozlijeđenoj osobi te pozivanja hitne medicinske pomoći ili zbrinjavanja ozlijeđene osobe u stacionarnu zdravstvenu ustanovu ili dnevnu bolnicu, bez odgađanja obavijestio mjesno nadležni ured tijela nadležnog za inspekcijski nadzor na broj telefona objavljen na službenim stranicama toga tijela.

Članak 53.

Stručnjak zaštite na radu vodi ispitni postupak tijekom kojeg od sudionika prikuplja sve podatke o kojima se prema propisima podnosi pisano izvješće inspekciji rada.

Radnik je, ako je u mogućnosti, dužan dati pisani izjavu o nastanku događaja i priložiti kopije medicinske dokumentacije.

Ustavni sud je obvezan, nakon pružanja prve pomoći i zbrinjavanja radnika, odmah obavijestiti stručnjaka zaštite na radu te nakon toga podnijeti pisanu obavijest o nastanku ozljede na radu i dostaviti je stručnjaku zaštite na radu.

Članak 54.

Stručnjak zaštite na radu dužan je inspektoru rada na njegov zahtjev dati sva objašnjenja i podatke koji su mu potrebni u obavljanju nadzora.

Medicina rada

Članak 55.

Ustavni sud je obvezan osigurati radnicima usluge medicine rada kako bi se osigurao zdravstveni nadzor primjeren opasnostima, štetnostima i naporima tijekom rada u svrhu očuvanja zdravlja radnika.

Ustavni sud ugovara usluge medicine rada sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja djelatnost medicine rada, odnosno sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi, u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.

Izvanredni stručni nadzor nad radom specijalista medicine rada obavlja se na temelju pisane pritužbe Ustavnog suda, prema posebnom propisu o stručnom nadzoru u djelatnosti medicine rada.

Poslovi medicine rada, uključujući plan i program mjera zdravstvene zaštite, propisani su posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 56.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave na mrežnim stranicama Ustavnog suda.

Broj: SuT-A-19/2022
Zagreb, 30. studenoga 2022.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Miroslav Šeparović, v.r.

NAPOMENA:

Ovaj Pravilnik je dana 6. prosinca 2022. godine objavljen na mrežnim stranicama Ustavnog suda te stupa na snagu dana 14. prosinca 2022. godine.